

ESPOON VANHUSNEUVOSTO - ESBO ÄLDRE RÅD
Vanhusneuvoston kokous 6/2015

Muistio

Aika: 1.10.2015 klo 12.30-15.30

Paikka: Aurorakoti, Aurorasali, Kuninkaantie 43, [Kartalla](#)

Läsnä:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Antero Krekola

Heikki Konttinen

Matti Passinen

Marjaterthu Einiö

Börje Eklund

Lasse Hoffman

Irma Ruuskanen-Sere

Esko Meuronen

~~Juhani Kytö~~

Marja-Liisa Lahtinen

Leevi Väisänen

Brita Pawli

Helena Pyhälähti-Räisänen

~~Stig Kankkonen~~

Varajäsenet

Riitta Lahikainen

Kutsutut osallistujat

~~Veikko Simpanen~~

Kristiina Mustakallio

Sihteeri

Niina Savikko

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.41.

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Börje Eklund valittiin pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Terveyspalvelujen kuulumiset (klo 12.45-13.30, 45 min)

Terveyspalvelujen johtaja Eetu Salunen kertoi terveyspalveluiden ajankohtaisista asioista.

Terveyspalveluihin kuuluvat terveysasemat, suun terveydenhuolto, mielenterveys ja päihdepalvelut, avokuntoutus sekä ympäristöterveydenhuolto.

Espoossa yhteensä 11 terveysasemaa, joista yhdeksän on kaupungin omaa toimintaa ja kaksi alihankittuna yksityisiltä. Asiakkaita noin 120 000 ihmistä vuodessa, asiakaskäyntejä noin 400 000.

Terveysasemilla asiakastyytyväisyys on ollut hyvällä tasolla, yli 90 % on tyytyväisiä saamiinsa palveluihin. Parannusta on tapahtunut myös terveysasematyön houkuttelevuudessa: henkilöstön saatavuus ja työhyvinvointi ovat parantuneet. Myös hoitotulokset ovat olleet hyviä: esim. terveysasemilla hoidossa olevien diabeetikkojen hoitotasapaino on hyvällä mallilla. Monet diabeetikoista ovat terveysasemien asiakkaita, osa HUS:n ja osa on palvelujärjestelmän ulkopuolella. Näiden löytämiseen terveysasemilla panostetaan. Salunen kuitenkin totesi että diabeteksen hoitovastuu on oltava pääasiassa asiakkaalla, koska parhaassa tapauksessa asiakas näkee terveysaseman työntekijää tunnin tai kaksi vuodessa. Tänä vuonna selvitetään myös sydänsairauksien hoitotasapainoa. Salunen kertoi että sähköisiin palveluihin panostetaan ja ne laajentuvat. Tämä tarkoittaa sitä että kaikki vanhat tavat asioida ei ehkä ole käytössä joidenkin vuosien päästä. Salusen mukaan palveluverkko on tällä hetkellä kunnossa, joskin joitakin yllätyksiä tilojen suhteen on ilmennyt.

Keskustelua:

Kaukalahden terveysaseman puuttuminen herätti keskustelua. Salunen totesi että lähialueiden terveysasemien muutokset saattavat vaikuttaa tilanteeseen joten 100%

varmuutta siitä ettei Kauklahteen enää terveysasemaa tulisi ei ole.

Kysyttiin terveyskeskusten lääkäreiden geriatrisesta asiantuntemuksesta. Salunen totesi, että valmiudet ovat hyvät on, mutta paremmat pitää vielä olla.

Keskusteltiin siitä millä perusteella ambulanssit tekevät kuljetuspäätökset. Salunen kertoi, että ambulanssit ovat Länsi uudenmaan pelastuslaitoksen vastuulla ja että noin 30 % keikoista on ns. X-keikkoja (=asiakasta ei lähdetä kuljettamaan). Ambulanssimiehet ovat itse vastuussa kuljetuspäätöksistä. Salunen kertoi että on todettu että vain 40 %:lla terveysasemille kuljetetuista asiakkaista ongelma ratkeaa siellä, 60 % joudutaan lähettämään sairaalaan. Kun Espoon uuden sairaalan päivystysosasto aukeaa toiveena on että virka-aikaan kaikki kuljetukset menisivät sinne terveysasemien sijaan. Kuntarajojen yhteistyö ambulanssiajoissa herätti keskustelua. Salunen kertoi, että ambulanssitilaukset tehdään hätäkeskusten kautta ja hädässä olevaa ei saa jättää kuljettamatta vaikka osoite vahingossa olisi toisen kunnan puolella.

Kotihoidon laskutus herätti keskustelua. Lyytikäinen totesi että on kaksi laskutus perustetta: kertakäynti ja säännöllisen kotihoidon apu. Maksu määräytyy asiakkaan saaman tuntimäärän ja bruttotulojen mukaan, ja tämä menee maksuasetuksen mukaan, johon kunta ei voi vaikuttaa. Lyytikäinen kertoi että NOSPan yhteydessä tehostetaan palveluohjausta ja asiakkaalle tarjotaan aktiivisesti tietoa muista palveluntarjoajista. Palvelun voi saada joskus yksityiseltä halvemmalla kuin kunnalta.

Terveyskeskuksen ja HUS:n välinen tietoliikenne huoletti. Salunen kertoi, että HUS:lla Uranus ja Espoossa Efficapotilastietojärjestelmä. Espoo ei ole lähössä mukaan Apottiin, mutta seuraamme sen edistymistä.

Kysyttiin yksityistämisen suunnitelmista. Salunen kertoi, että tällä hetkellä ei ole suunnitteilla uusia yksityistämisiä tai takaisinottoja. Salunen kertoi että omat ja ostetut terveysasemat ovat samalla viivalla ja niitä arvioidaan samoilla kriteereillä. Puolarmetsän kiinteistöstä luovutaan ja terveysasema siirtyy Ison Omenan palvelutorille. Matinkylän terveysasemalle tehdään peruskorjaus ja sen väistötila on Tapiolassa. Yksityiselle terveysasemalle maksetaan omien terveysasemien tuotantokustannusten mukaan. Terveysasemin toiminnasta on teetetty ulkopuolinen arvio joka löytyy kesäkuun sote-lautakunnan aineistosta. Hyvät sopimukset turvaavat pärjäämisen yksityisten monikansallisten yritysten kanssa. Kysyttiin miksi Espoon tuottama hyvä hoidosta hyötyy yksityinen (Espoon omien terveysasemien

tuotantokustannukset laskee -> yksityisen hinta laskee). Salunen ei näe tässä ongelmaa vaan kokee, että molemmat kirittävät toisiaan eri toiminnoissa ja tekevät hyvässä kisahengessä yhteistyötä espoolaisten asukkaiden hyväksi.

Kysyttiin onko nuorien lääkäreillä mahdollisuus työaikajoustoihin. Salunen kertoi että työaikajoustot ovat mahdollisia ja kaikki 50%-100% työajasta on käytössä. Paljon on osa-aikaisia.

Kiitosta sai kotisairaalan palvelut ja Salusen työuran alussa tekemän lupauksen pitäminen terveysasemien laittamisesta kuntoon.

Tiedusteltiin tuleeko paljon valituksia potilasasiamiehen kautta? Salunen kertoi että terveysasemien palaute perustuu potilasasiamies vapaamuotoisen palautteen lisäksi, muistutuksista, kanteluista, HappyOrNot -laitteista, asiakastyytyväisyyskyselyistä, vaaratapahtumailmoituksista, joita kaikkia hyödynnetään palvelujen parantamisessa. Eniten valituksia tulee yksittäisistä kommunikaatiotilanteista.

Kysyttiinkö vaikuttaako väestörakenne väestöpohjan lisäksi terveysasemien palveluverkkoon. Salunen kertoi, että kyllä lasten ja vanhusten määrät väestöpohjassa vaikuttavat terveysasemien sijoitteluun.

Laboratoriotutkimusten ajanvaraus sai kiitosta. Kysyttiin pääseekö tutkimuksiin myös ilman ajanvarausta? Salunen kertoi, että terveysasemilla on olemassa kahdenlaisia labroja, osa aina auki, osassa näytteenotto käy vain jonkin aikaa. Ajan varanneet ovat etusijalla, mutta myös ilman aikaa voi päästä jos tilaa on.

Annettiin palautetta omaisen vainajan luokse saattamisesta, josta Salunen sanoi että tilanne oli hoidettu väärin. Vainajan luokse saattaminen pitää aina tehdä hienotunteisesti kädestä pitäen.

Kysyttiin miten sote-ratkaisu vaikuttaa tulevaisuuden järjestelyihin? Salunen kertoi että noin kahden viikon päästä saadaan valtion puolelta uudet raamit. Asiaa on mietitty moneen kertaan. Pian tulevat raamit otetaan tarkasteluun tarkemmin.

Kysyttiin terveysasemien ennaltaehkäisytyöstä. Salunen kertoi että hyvinvoinnin edistämisen työryhmä on, mutta ennaltaehkäisevän työn mittaaminen on erittäin vaikeata ja sitä kautta myös sen johtaminen on haasteellista.

Kysyttiin miten maahanmuuttajat on huomioitu terveysasemilla. Salunen kertoi, että ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajat ovat terveempiä kuin kantaväestö. Vuoden 2015 syksyllä tulleet maahanmuuttajat ovat kuitenkin erilaista väestöä kuin aiemmat ja saattavat olla vieläkin terveempiä. Espoossa Juha Metson johdolla pidetään maahanmuuttajien asia hoidossa. Rokottaminen on terveysasemien ensimmäinen tehtävä maahanmuuttajien kohdalla.

6. iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu (klo 13.30-14.15, 45 min)

Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kävi läpi ”iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden riittävyys ja laatu” -dokumentin. Dokumentti lähetettiin vanhusneuvostolle tutustuttavaksi kokouskutsun liitteenä. Dokumentti on lakisääteinen (Vanhuspalvelulaki §6, teksti alla). Dokumentti on käsitelty sosiaali- ja terveysjaostossa 8.9.2015 ja se menee tiedoksi lautakunnalle 21.10.2015.

§6 Palvelujen riittävyyden ja laadun arviointi

Sen lisäksi, mitä 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään, kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan.

Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä. Lisäksi kunnan on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta. Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.

Lyytikäinen esitteli raportissa olevat kuviot. Hän kertoi laatusuosituksen tavoitearvoista ja selvitti, että ne ovat maamme keskiarvoja, joita pitää tulkita huomioiden oman kunnan väestön terveydentila. Vaikka peittävyysluvut ovat Kuusikko-kuntien alhaisimmat ei Espoossa ole merkittäviä jonoja palveluihin.

RA:n kotihoidon unilääkkeiden käyttö herätti keskustelua (enemmän kuin muualla Suomessa). Todettiin, että unilääkkeiden käyttö ei välttämättä aina ole huono asia ja laatuindikaattorina ei välttämättä paras mahdollinen. Keskusteltiin esimerkiksi lääkkeiden määrän seuraamista unilääkkeiden käyttäjien sijaan. Todettiin, että kotihoidon lääkärit ovat vuoden 2015 alusta siirtyneet vanhustenpalvelujen

alaisuuteen terveysasemilta, jonka myötä on mahdollista kehittää yhteistyötä kotihoidon ja kotihoidon lääkäreiden kanssa.

Kysyttiin onko vanhusten palveluissa hoiva-avustajia. Lyytikäinen kertoi että elä ja asu-keskuksissa heitä on, mutta heitä ei ole laskettu mitoitukseen.

Annettiin palautetta VireKoti Kristiinasta. Henkilökunta ei kohtele asiakkaita hyvin ja ilmapiiri on omituinen. Lyytikäinen kertoi että asia on huomioitu ja keskusteluja käydään MainioVireen kanssa.

Esitettiin kysymys siitä miten niukan budjetin aikana pystytään huolehtimaan palvelujen riittävydestä, esim. vastuutyöntekijöiden nimeämisestä. Lyytikäinen totesi että tähän vastataan toimintoja kehittämällä, palveluohjausta tehostamalla (NOPSA) ja palkkaamalla vastuutyöntekijöitä.

Todettiin että vaikka moni asia on hyvin on vanhusneuvoston tehtävä kiitosten välittämisen lisäksi kiinnittää huomiota epäkohtiin.

Kysyttiin kuinka suuri osuus yli 65-vuotiaista käyttää liikuntapalveluita. Pyydetään selvitystä liikuntapalveluista.

Päätettiin että puheenjohtaja ja sihteeri työstävät keskustelun pohjalta lausunnon, joka tulee neuvoston jäsenille kommenteille. Lausunto pitää olla valmiina 14.10.2015.

7. Ikääntymispoliittisen ohjelman uudistamisen tilanne (klo 14.15-14.45, 30 min)

Vanhusten palvelujen johtaja Matti Lyytikäinen kertoi Ikääntymispoliittisen ohjelman (IPO) uudistamisen tilanteesta.

Merkittiin tiedoksi. Vanhusneuvostoa pyydetään osallistumaan IPO-Seminaariin 21.10.2015. Kutsu tilaisuuteen tulee lähiaikoina.

8. Vanhusneuvoston keinot ja mahdollisuudet eri hallintoelimien seuraamiseen ja yhteistyöhön (klo 14.45-15.15, 30 min)

Edellisessä kokouksessa toivottiin, että vanhusneuvosto keskustelisi siitä millä keinoilla vanhusneuvoston nimetyt jäsenet voivat seurata ja tehdä yhteistyötä eri hallintoelimien kanssa. Käytiin keskustelua aiheesta.

Todettiin, että parhaiten yhteistyö alkaa ottamalla yhteyttä lautakunnan puheenjohtajaan tai virkamieheen, joka on esittelijänä omalla vastuualueellaan olevassa lautakunnassa. Osa on sopinut henkilökohtaisen tapaamisen tulosityksikön johtajan tai muun virkamiehen kanssa. Ehdotettiin, että jokainen tutustuu hallintokunnan muistioihin ja ottaa sen jälkeen yhteyttä puheenjohtajaan.

Todettiin että yhteistyö Svenska rummetin kanssa on ollut mutkatonta. Sen sijaan Elä ja asu -keskusten edistymisen seuraaminen on koettu hankalaksi.

Sovittiin, että jokainen tekee pienen yhteenvedon siitä mitä omalla vastuullaan (vastuut lueteltu alla) olevassa toimielimessä on lähiaikoina tapahtunut ikääntyvien asioissa ja lähettää yhteenvedon sihteerille (niina.savikko@espoo.fi) vuoden vaihteeseen mennessä. Asia käsitellään vuoden 2016 ensimmäisessä vanhusneuvoston kokouksessa.

Vastuuhenkilöt sovittujen päätöksentekovelinten toiminnan seuraamisessa senioreiden näkökulmasta:

Kaupunginhallitus: Stig Kankkonen

Kaupunginvaltuusto: Marja-Liisa Lahtinen

Kaupunkisuunnittelulautakunta: Juhani Kytö

Liikunta- ja nuorisolautakunta: Matti Passinen

Rakennuslautakunta: Esko Meuronen

Svenska Rum: Brita Pawli

Sosiaali- ja terveyslautakunta: Irma Ruuskanen-Sere

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta: Helena Pyhälä-Räisänen

Tekninen lautakunta: varajäsen Gustav Båsk (edellyttäen että suostuu)

Kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaosto: Antero Krekola

Elä ja asu -yhtiön johtokunta: Heikki Konttinen

Ympäristölautakunta: Marjaterstu Einiö

Palveluliikelaitosten johtokunta: varajäsen Leena Tuohiniemi

Pelastuslaitoksen johtokunta: Börje Eklund

Kulttuurilautakunta: Lasse Hoffman

9. Muut asiat (15.15-15.30, 15 min)

9.1 Rakennetaan kaikille ryhmän ja muiden ryhmien osallistumiseen matka- ja kokouskustannukset. Sihteeri kysyy vanhusten palvelujen johtajalta onko mahdollista saada edes matkakorvaukset näihin ryhmiin osallistumisesta.

9.2. Kysyttiin eläkeläisjärjestön hävinneen hakemuksen hyvittämisestä ja todettiin että on erittäin tärkeää että hakemuksen jättöhetkellä pyytää kuitenkin hakemuksen jättämisestä. Jälkikäteen määrärahoja on vaikea saada täysimääräisenä.

9.3. **Sykettä Syksyyn autokuljetuksesta.** Viime vuonna ollut täyttä. Todettiin, että tilausbussiin ei saa ottaa seisovia matkustajia. Bussit on kilpailutettu ja neljää bussia enempää ei saada. Bussit saattavat kuitenkin olla isompia kuin viime vuonna. Sykettä syksyyn juhlatoimikunta käsittelee asiaa omassa kokouksessaan.

10. Tiedoksi

10.1. Odotusajat 1.5.-31.8.2015

Keskimääräiset odotusajat sosiaalipalveluihin 1.5.2015–31.8.2015

Kotihoito	Keskimääräinen odotusaika päätöksestä palvelun alkamiseen	Lain velvoite
Palvelutarpeenarvio 75 vuotta täyttäneille*	3 arkipäivää arviointipyyntöä arvion toteutukseen	viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä
Omaishoidontuki 50 vuotta täyttäneille	11 arkipäivää hakemuksesta päätökseen	alle 90 vrk
Säännöllinen kotihoito	Palvelu alkaa heti, kun päätös on tehty	alle 90 vrk

* Ajalta 1.5.-31.7.2015

Hoiva-asuminen	Keskimääräinen odotusaika palvelupäätöksestä palvelun tarjoamiseen	Palvelupäätöksestä yli 3 kk hoivapaikkaa odottaneiden määrä*	Lain velvoite
1.5.-31.8.2015	35 vrk	1 kpl	alle 90 vrk
1.1.–30.4.2015	36 vrk	1 kpl	alle 90 vrk
1.10.–31.12.2014	37 vrk	14 kpl	alle 90 vrk

1.7.–30.9.2014	66 vrk	13 kpl	alle 90 vrk
1.4.–30.6.2014	75 vrk	Ei seurantatietoa	alle 90 vrk
1.1.–31.3.2014	80 vrk	Ei seurantatietoa	alle 90 vrk

* joille ei ole pystytty tarjoamaan tai järjestämään väliaikaisesti tarpeenmukaista hoivapaikkaa

11. Seuraavien kokousten / tapahtumien ajankohdat

Sykettä Syksyyn juhla

11.10.2015 klo 14.00-17.00

Tapiola sali, Espoon kulttuurikeskus, [Kartalla](#)

PKS-seudun vanhusneuvostojen yhteinen kokous

22.10.2015 klo 13.00

Myyrmäkitalo, Paalutori 3, [Kartalla](#)

1. Olli Männikkö
2. Marja-Liisa Lahtinen
3. Antero Krekola
4. Juhani Kytö
5. Helena Pyhälähti-Räisänen
6. Esko Meuronen
7. Leevi Väisänen
8. Heikki Konttinen
9. Lasse Hoffman
10. Börje Eklund
11. Niina Savikko (sihteeri)

Vanhusneuvoston kokous

12.11.2015 klo 12.30-15.30

Kokoomuksen ryhmähuone, Valtuustotalo, Espoonkatu 5, [Kartalla](#)

Vanhusneuvoston kokous

10.12.2015 klo 12.30-15.30

TV-studio, Valtuustotalo, Espoonkatu 5, [Kartalla](#)

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.23.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Niina Savikko
sihteeri

Börje Eklund
pöytäkirjan tarkastaja